

Tots estimem
L'EMMA

ÀNGEL BURGAS

LLUNA ROJA

Primera edició: agost del 2018

Disseny de la coberta: MBC

Imatges de la coberta:

© BestPhotoStudio/Shutterstock.com / © Bill Chizek/Shutterstock.com

Maquetació de l'interior: La Galera

Fotografia de l'autor: Antònia Gàzquez

Edició: David Monserrat

Direcció editorial: Iolanda Batallé Prats

© 2018 Àngel Burgas, del text

© 2018 La Galera, SAU Editorial, de l'edició en llengua catalana

Casa Catedral®

Josep Pla, 95. 08019 Barcelona

www.lagaleraeditorial.com

facebook.com/editoriallagalera

lagalera@grec.cat

twitter.com/editorialgalera

Imprès a Liberdúplex

DIPÒSIT LEGAL: B-9.989-2018

IMPRÈS A LA UE

ISBN: 978-84-246-6325-4

Qualsevol mena de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra resta rigorosament prohibida i estarà sotmesa a les sancions establertes per la llei. L'editor faculta el CEDRO (Centre Espanyol de Drets Reprogràfics, www.cedro.org) perquè n'autoritzi la fotocòpia o l'escaneig d'algun fragment a les persones que hi estiguin interessades.

LA FOTO DE L'EMMA

1

Tot va començar amb una trucada.
Podien haver trucat a una altra persona, a qualsevol de nosaltres. Però li van trucar a ella.

L'Emma va rebre la trucada dilluns a la tarda.

Els de la colla ens havíem trobat dissabte al vespre. Era l'aniversari d'en Víctor i ho vam celebrar a casa seva. Els seus pares eren fora i li havien donat permís per organitzar un sopar. Vermut, pica-pica, amanides, pizzes i pastís. Hi vam ser tots. L'amfitrió va fer un munt de fotos amb el seu mòbil: l'arribada dels convidats, la feina a la cuina, fotos a taula, fotos del brindis, fotos que va fer algú altre amb el seu mòbil mentre ell obria els regals. Fotos del pastís amb les espelmes i fotos més esbojarrades de l'estona que vam ballar al menjador. Després vam sortir de marxa tots junts. L'Ona, la Susanna i en Jordi es van retirar força d'hora. En Víctor estava eufòric perquè havia

conegut una noia i ballaven com posseïts. Quan la resta vam marxar, ells dos es van quedar fent el boig al mig de la pista.

Va ser diumenge després de dinar quan en Víctor em va trucar per dir-me que havia perdut el mòbil. Em va explicar que amb la noia que havia conegut hi va haver bon rotllo, però que ella no va voler anar més lluny. Van decidir fer-se una selfie quan van sortir de Les Enfants, i aleshores es va adonar que no tenia el telèfon. Van tornar a entrar i la noia el va ajudar a buscar-lo. Un cambrer li va assegurar que no patís, que donarien l'alerta a les dones de la neteja i que, si el trobaven, l'avisarien. En Víctor va deixar el número de telèfon de casa seva i el del mòbil de la seva mare, i va advertir que, de tota manera, ell tornaria a passar pel local el primer dia que obrissin, que seria dimecres.

Igual que em va trucar a mi, en Víctor va trucar a altres col·legues. Ens va dir que havia estat buscant el mòbil per casa, però que estava convençut que havia fet fotos just abans d'entrar a la discoteca.

I dilluns algú va trucar a l'Emma des del mòbil d'en Víctor. Tot i que «Víctor» apareixia a la pantalla del seu telèfon, la veu que va parlar amb l'Emma no pertanyia al nostre company de colla.

Un cop em va passar el mateix: vaig rebre una trucada de l'Ona. Quan em va sonar el telèfon, va aparèixer el seu nom a la pantalla. Però la veu que em va parlar quan

vaig respondre no era de l'Ona, sinó la d'un home que parlava en castellà i que em va dir que era cambrer d'un restaurant, i que s'havia trobat aquell mòbil quan desparava una de les taules, i em va preguntar si jo coneixia el propietari de l'aparell, que de ben segur l'havia perdut mentre sopava. Li vaig dir que sí, que jo era un amic de l'Ona, i que ella era la propietària del mòbil.

—Entonces le pido que se ponga en contacto con ella y que le diga que el teléfono está en el restaurante. Hoy cerramos en media hora, pero mañana abrimos a las doce y media. Que pregunte por Jose.

La història va acabar bé, sense complicacions ni ensurts. Vaig trucar a la germana de l'Ona i li vaig explicar el cas. Quan l'Ona va arribar a casa, desesperada perquè havia perdut el mòbil ves a saber on, la seva germana la va tranquil·litzar. Li va dir que havia trucat jo; que el cambrer s'havia posat en contacte amb mi a través del mateix telèfon perdut, i que l'endemà el podria recuperar al mateix restaurant. L'Ona hi va anar, va preguntar per en Jose i li van tornar el mòbil. Van ser molt amables.

Per què em van trucar a mi entre tots els contactes del directori de l'Ona? Hi ha dues explicacions possibles: em dic Abel, i acostumo a ser el primer de la llista de contactes dels meus amics i familiars; i, d'altra banda, jo vaig fer la darrera trucada a l'Ona abans que perdés el telèfon al restaurant. En Jose, per tant, podia haver-me

trucat per un d'aquests dos motius. M'hi jugaria el coll que també figuro com a primer de la llista en el directori de contactes d'en Víctor, l'amic que havia perdut el mòbil feia dos dies i des del qual es va fer la trucada que havia de canviar tantes coses en les nostres vides. El meu nom conté les dues primeres lletres de l'abecedari, primer la A i després la B, i és per això que gairebé sempre soc el primer de la llista en tot. Em supera el nòvio de la meva cosina, que es diu Aaron, dues A seguides.

*

L'Emma i el desconegut es van citar en un lloc públic, la terrassa d'una cafeteria. Nosaltres no vam saber que s'havien vist fins uns quants dies després, quan ella l'hi va explicar a l'Ona. I l'Ona, a contracor, li va assegurar que li guardaria el secret i que no ho revelaria a ningú. Va trencar la promesa quan el ritme dels esdeveniments la va amoïnar i no es va veure capaç de mantenir la paraula de silenci que havia donat a la seva amiga de l'ànima. Va ser aleshores quan ens va demanar a en Víctor, a en Jordi i a mi si ens podíem reunir per posar-nos al corrent d'una situació que la neguitejava. Havien transcorregut, doncs, cinc o sis dies des de la cita de l'Emma amb el desconegut, i en aquell moment tots vam témer que potser ja fèiem tard. En Víctor va recriminar a l'Ona que hagués esperat tant a dir-nos-ho, i més quan la baula inicial de la cadena

dels fets havia sigut la pèrdua del mòbil el dia del seu aniversari.

—Ella em va demanar que no ho digués a ningú —va al·legar l’Ona—, i jo no tenia cap dret a traïr la meua amiga.

—Ara ho has fet...

—Sí, però perquè tot ha canviat i ja no estic segura de poder ajudar-la si callo.

—Què et va explicar, exactament? —va preguntar en Jordi.

L’home estava assegut en una de les taules de la terrassa del bar, i va alçar el braç per saludar-la quan l’Emma s’hi acostava. Ella no sabia qui era ell, però ell sí que la va reconèixer. «Per les fotos, és clar», va afegir l’Ona. El desconegut tenia una edat indefinida, entre els quaranta-cinc i els cinquanta-cinc. Ni el seu aspecte físic ni la manera de vestir cridaven l’atenció. Més aviat prim, amb entrades pronunciades al front però encara amb cabells tirant a negres amb blens grisos; duïa unes ulleres modernes, amb la muntura blau fosc, i vestia una camisa blanca, i al damunt s’havia posat una caçadora del mateix blau que les ulleres, una caçadora normal i corrent, de les que porten molts homes cada dia. L’Emma no li va veure bé les cames fins més endavant, quan van marxar del bar i ell la va acompanyar fins a la boca del metro, i aleshores es va adonar que duïa texans blaus marins i sabates negres de cordons. Cap tret distintiu ni en l’apa-

rença ni en el vestuari. La va convidar a seure amb un gest del braç, i abans que ella ho fes, l'home li va allargar la mà per encaixar-la a manera de salutació. «Soc en Pau Llària. Encantat de coneixe't», va dir. Aquella mateixa tarda, quan va ser a casa, l'Emma havia buscat quants Pau Llària hi havia a Facebook i Instagram, i no en va trobar cap ni un amb la seva cara. «Vull dir que potser el nom se'l va inventar», li havia comentat a l'Ona uns dies després.

Primer de tot li va repetir la història de com el mòbil d'en Víctor havia arribat a les seves mans. Sembla que el seu fill se l'havia trobat als lavabos de la discoteca. Era tard, a punt de tancar, i el jove no estava sol, sinó amb un amic, i un per l'altre havien discutit si donar-lo a un cambrer o quedar-se'l, si més no una estona, per tafanejar-ne el contingut. «Són nanos», l'havia justificat el desconegut, «i devien estar més contents i eufòrics de l'habitual». El cas és que el van desbloquejar.

—Com dimonis ho devien fer? —es preguntava en Víctor—. Fa temps que havia d'haver canviat el patró. Era massa senzill, hòstia!

Els nanos, primer al lavabo mateix i després en un racó del local, van estar mirant els contactes, les fotos i els whatsapps. Després, el fill del desconegut es va posar el mòbil a la butxaca. «L'endemà, quan me'l va mostrar», va explicar l'home a l'Emma, «li vaig preguntar per què no l'havien deixat al cambrer, o al porter, o a l'encarregat

de la discoteca. El meu fill no em va poder respondre. Que se l'havia posat a la butxaca i que se n'havia oblidat del tot. Una criaturada com qualsevol altra».

—La qüestió —va reconduir la història l'Ona— és que el nano va comentar la troballa del mòbil al seu pare, li va demostrar la facilitat amb què es podia desbloquejar, i la possibilitat de buscar entre els contactes per trobar algú a qui trucar per tornar el telèfon. I es veu que van mirar les fotos, especialment les últimes, les del sopar de la teva festa, Víctor, i allà va ser quan l'home va reconèixer una de les convidades. L'Emma.

—La coneixia? —vaig preguntar jo, encuriosit.

—La va reconèixer. Va saber qui era. —L'Ona va fer una pausa, i després va deixar anar la notícia bomba:— L'home va assegurar que era la filla del seu germà.

—El desconegut era el germà del pare de l'Emma?

Tant en Víctor com en Jordi com jo mateix ens vam quedar al·lucinats amb la revelació. Quina coincidència més bèstia, vaig pensar. Un tio troba un mòbil, i resulta que és d'algú que coneix la seva neboda, perquè surt en algunes fotos. En Jordi es va posar a riure.

—Quina casualitat! —va exclamar—. El món és un mocador!

L'Ona va comprovar que la nostra reacció no era la mateixa que va tenir ella el dia que l'Emma li va parlar d'aquella entrevista.

—El pare de l'Emma no té cap germà. Bé, en tenia

un, el que va morir de sida. I la mare de l'Emma és filla única.

Quan vam sentir això, desconcertats però no preocupats encara, l'Ona ens observava amb una ganyota de superioritat.

—Què vols dir? —va preguntar en Víctor, convençut que hi havia alguna cosa que se li escapava.

—Que aquest home no podia ser el seu oncle, perquè l'Emma no en té, d'oncles.

—El tio s'havia confós, doncs —vaig dir.

L'Ona es va encongir d'espatlles.

—Això va pensar l'Emma. I això vaig pensar jo. Però no és així: l'home va mentir.

—La va enganyar? El tio sabia del cert que no era el seu oncle?

—Exacte —va reconèixer l'Ona—. El desconegut la va voler enredar.

Allò era greu. Tots tres vam voler saber què havia passat després i quina va ser la reacció de l'Emma abans de desfer-se del mentider. Se m'acudien moltes preguntes, i la primera de totes era amb quina intenció l'home del mòbil havia volgut enganyar l'Emma.

—S'ha d'anar molt amb compte amb pervertits com aquest —va dir en Jordi, com si m'hagués llegit el pensament—. Sovint, sota personalitats anodines, s'amaguen autèntics psicòpates. Què va fer l'Emma? Com se'l va treure de sobre?

—L'Emma, a la cafeteria, li va aclarir que era impossible. Que ella no tenia oncles i que, per tant, es confonia. Va agafar el teu mòbil —es va dirigir a en Víctor—, i se'n va anar. Va venir a casa a portar-me el telèfon i em va fer prometre que jo te'l tornaria i que no us explicaria aquesta història tan estranya.

Em vaig quedar preocupat de debò. Un desconegut intentant enganyar l'Emma amb una estratègia tan rebuscada? Em va semblar perillós.

—Trucaré a l'Emma. No s'ho deu estar passant bé.

—No, no ho facis! —em va suplicar l'Ona—. Ella no sap que jo us ho he dit! Li vaig prometre que mantindria el seu secret!

Jo me l'estimo, l'Emma. Com a amiga, sí, però també me l'estimo una mica més enllà. Què se suposava que havia de fer? Passar d'ajudar-la quan sabia que un tio misteriós havia entrat en la seva vida i li havia explicat mentides? I amb quina intenció ho havia fet, el molt cabronàs?

2

Vaig sentir arribar el meu fill. Devia fer una bona estona que dormia. Vaig prémer el botonet que il·lumina el

despertador i vaig veure que eren més de les sis de la matinada. Ja no em costa dormir quan ell és fora. Aquelles èpoques en què no aconseguia aclucar l'ull fins que no el sentia arribar han quedat enrere. També han passat les matinades en les quals em desvetllava quan arribava i no se m'acudia altra cosa que sortir de l'habitació per escridassar-lo procurant no fer gaire enrenou. «Quines hores són aquestes d'arribar? D'on vens, si es pot saber, tros de bandarria? Amb qui dimonis has estat tota la nit? Si vius aquí has de seguir unes normes; això no és Can Pixa, nano, i si no t'agrada com funciona te'n vas i no tornes; a veure com t'ho muntés sense que jo et doni cap euro, desgraciat.»

De res havien servit les discussions. En tot cas, qui havia canviat era jo, que m'havia convertit en un pare que passava de tot, com n'hi deu haver tants, mentre ell, el pocavergonya, no havia variat la seva actitud ni els seus hàbits. Les meves queixes s'havien transformat en silencis («sempre estàs callat, papa. Sempre fots cara d'amoïnats») i la meua rendició en la seva victòria. Una victòria que no comprenia i de la qual es queixava: no era normal que jo no presentés intencions de batallar, que no hi posés resistència. Però, al cap i a la fi, era la seva victòria.

L'endemà, quan ja havia dinat i ell tot just es llevava, em va explicar que havia trobat un mòbil, i em va preguntar què en faria, jo, del telèfon. Li vaig demanar si se l'havia

trobat al carrer i ell va dir que no, que se'l va trobar al lavabo d'una discoteca.

—És d'un tio jove. Amb l'aplicació de la llanterna del mòbil del Xavi vam descobrir les ditades del tio damunt la pantalla i vam saber el patró. El vam desbloquejar de seguida! Hi té un munt de fotos. Hauria de trucar a un dels seus contactes i dir-li que tinc el mòbil, no et sembla? Això és el que faria una persona assenyada, no? És el que faries tu, m'equivoco?

—Tu no ets una persona assenyada.

—Ves a la merda, papa.

Va deixar el mòbil damunt de la taula, despreocupat. Tots dos ens havíem acostumat a no discutir. Havíem desistit a enfrontar-nos per qualsevol tema, fos important o no.

Vaig abandonar la lectura del diari per donar un cop d'ull a les fotos del telèfon. Les darreres mostraven una festa juvenil. No hi vaig detectar la presència de cap adult. És que tot els joves del país eren com el meu fill? Tots vivien en un món exclusivament de joves, fent i desfent allò que els passava pels nassos, sense la necessitat de compartir les seves vivències amb gent més gran? La decoració de la casa on havia tingut lloc la festa no era la d'un pis d'estudiants, sinó la d'una família benestant. Possiblement la dels seus pares. Un altre aprofitat, vaig pensar, i se'm va escapar un sorollet amb la llengua contra el paladar. Una altra joia de la corona.

I tot d'una, a la tercera o quarta fotografia, vas aparèixer tu. Tan inesperada, però tan oportuna.

Et vaig reconèixer de seguida. Havies canviat, però potser no tant com esperava. L'última vegada que t'havia vist devies tenir sis anys, i ara en devies tenir divuit. Una dona. Se t'havia allargat el rostre i aquells ulls tan rodons s'havien ametllat deliciosament. El cabell arrissat ara era llis, del mateix color de sempre, un torrat cafè preciós. M'havia apropat molt el mòbil als ulls i el cor em bategava a cent per hora. Vaig anar passant les fotos i en cada nova imatge corroborava que no m'equivocava, que eres tu. Els teus gestos d'abans, la teva actitud, el teu deixar-te anar quan reies, tan transparent. Vaig anar al directori de contactes, però no hi havia ningú amb el teu nom o cognom, el nostre o el del pintor. Sempre havia tingut l'esperança que no te'l canviessis, el nom. M'havia fet il·lusions que l'hauries mantingut com a homenatge al passat que havíem compartit. Jo mateix m'havia dit mil vegades que allò era impossible, i ara veia que no m'equivocava. Si apareixies a les fotos de la festa, l'homenatjat t'havia de tenir per força en la seva llista de contactes. I segurament t'hi tenia, és clar, amb un nom o un cognom que jo desconeixia.

Vaig anar al despatx on tenia l'ordinador engegat. L'esperança era que algun dels teus amics t'hagués etiquetat a Facebook, per exemple. Això ho feu sempre, els joves. Algun dels assistents a la festa hauria fet també fotos amb

el seu propi mòbil, i potser les hauria penjat a Facebook, o estaria a punt de fer-ho.

Vaig armar-me de paciència. Era diumenge a la tarda i no tenia res a fer. I si ho hagués tingut, de ben segur que no hauria sigut tan important. L'amo del mòbil tenia molts contactes. Després de descartar els més evidents (mama, tieta, Ramon del gimnàs, Lluís entrenador futbol sala, entre molts d'altres) vaig anotar en un full els que tenien nom i cognom, i en un altre els que només tenien nom. Aquests darrers eren els més íntims, això estava clar, els que segur que havien assistit a la festa, però no em permetien fer la recerca a Facebook. Hauria de començar pels de nom i cognom, i a través d'aquests i els seus contactes, accedir als altres.

M'hi vaig dedicar en cos i ànima durant tres hores seguides. Estava obsessionat i disposat a esbrinar de seguida alguna pista que m'acostés a tu. El meu fill va treure el cap al despatx per dir-me que se n'anava a donar un tomb amb no sé qui. Vaig fer un gest amb la barbeta sense apartar els ulls de la pantalla.

—Què hi fa el mòbil damunt de la taula? —em va demanar.

—Ja t'he solucionat el problema —vaig anunciar, mirant-lo fixament per damunt de les ulleres—. Com sempre —vaig afegir.

Ell es va quedar expectant, però inexpressiu.

—Què has fet?

—He trucat a la seva mare. Posava «mama» en un dels contactes. Així de fàcil.

—L'hi tornaràs?

—A tu què et sembla?

Ell no va contestar ni va dir adeu.

Eren les nou del vespre quan vaig arribar on pretenia. Anant d'un perfil a un altre de Facebook i fent una recerca exhaustiva dels amics dels amics, finalment vaig arribar a una tal Ona Llovet, de Barcelona, que havia penjat feia tres hores un post amb quatre fotos de la festa de l'amfitrió, un tal Víctor Ginebreda, també de Barcelona. Una de les fotos de l'Ona Llovet estava etiquetada. Hi apareixien sis persones, i una d'elles eres tu, Alba. L'amo del mòbil seia a la taula, davant d'un pastís casolà damunt del qual hi havia dues espelmes enceses, una amb forma d'u i l'altra amb forma de nou. Darrere de l'anomenat Víctor hi havia les altres cinc persones. Estaven contentes. Una de les noies acostava la seva cara a la d'en Víctor, a punt d'estampar-li un petó. Ell ja posava les galtes inflades a punt de bufar. Tu estaves etiquetada com a Emma. Emma Bernal.

No du el cognom del pintor, vaig pensar; potser és el de la seva dona.

Primer de tot vaig comprovar que Emma Bernal fos al directori de contactes del telèfon. I hi eres. Només el nom, «Emma». Eres una de les íntimes d'en Víctor. Potser ets la seva xicota.

Després vaig anar al perfil de Facebook de l'Emma Bernal, però el tenies restringit. Només vaig poder accedir a les cinc fotos que, en el decurs d'un any i mig, t'havies posat com a fotografia de perfil. En una estaves amb un noi, un dels que, com vaig comprovar, apareixia a les últimes fotos del mòbil extraviat. Una altra era un fragment del cartell de promoció de la pel·lícula *The Wolf of Wall Street* d'Scorsese. Les altres tres eren paisatges, un d'urbà i dos de marítims, que no vaig saber identificar. Alguns dels teus contactes havien reaccionat a les fotos, la majoria amb emoticones indicant que els agradava la imatge.

Sense ni tan sols encendre el llum del menjador, vaig posar un cd d'en Tom Waits. Un dels vells, dels enregistrats amb el segell Asylum durant la dècada dels setanta. Vaig quedar-me una bona estona amb els ulls tancats en la foscor, sentint aquell blues desesperat mentre pensava què et diria quan et truqués, ara que tenia el teu telèfon.

Aquell dilluns següent no em vaig poder concentrar en res que no fos tu. El meu cap viatjava constantment cap als dies que l'Ignasi va tornar de l'estranger després de cinc anys de no saber res d'ell. I no va tornar sol, sinó amb una filla en braços, una nena de dos anys i mig. «És l'Alba», ens la va presentar. La mare, que estava tota tova després de la trucada inesperada del seu fill pròdig anunciant-li

la tornada imminent i definitiva, va acabar de perdre la circumspecció quan l'Ignasi va sortir per la porta d'arribada de l'aeroport del Prat amb una nena a coll.

—És la meva filla. No us n'he dit res, però tinc una filla, mare.

El pare i jo ens miràvem l'un a l'altre, sense saber com reaccionar. A ell i a mi ens costava més de pair-ho. L'Ignasi no tornava sol (de no sabíem on), sinó amb una filla. Aquell, doncs, era el punt de partida de la nova situació i res no podia canviar-ho. La mare, però, embadalida per la nena que amagava el caparró sobre l'espatlla del seu pare, i neguitosa pels antecedents i les conseqüències d'aquella trobada, es lamentava i lloava el cel, tot alhora, fent servir exclamacions i retrets a la vegada.

—No parla el català, mare —deia l'Ignasi—. L'entén, perquè jo li he parlat sempre en català, però de fet el poc que diu és en italià. La seva mare és napolitana. L'Alba va néixer allà, i tothom menys jo li ha parlat sempre en la llengua del seu país.

—Napolitana —va limitar-se a repetir el pare.

—Els darrers anys he viscut a Nàpols, pare.

—I per què no ens vas escriure mai? Per què ni una trucada, fill? Per saber que estaves bé; que vivies allà, que tenies una filla... —deixava anar la mare totes les preguntes alhora mentre acaronava els cabells color cafè de la petita—. Quina edat té?

—Dos anys i tres mesos, mare.

—Dos anys... angelet —va murmurar la dona sense deixar d'acaronar el cap de la nena.

Quan vam ser a casa, la mare va encabir com va poder un llit plegable al costat del de l'Ignasi a la seva habitació. La nena es va menjar un bol de llet amb colacao i galetes asseguda a la falda del seu pare. L'Ignasi es va estar una estona amb ella a l'habitació fins aconseguir que es quedés adormida.

—La seva mare ens va abandonar —va explicar l'Ignasi mentre sopàvem asseguts tots quatre a la taula del menjador de casa els pares—. Més tard la van detenir i està complint condemna en una presó prop de Nàpols. No em feu explicar detalls que ara mateix no venen al cas, us ho prego. Fa uns mesos que intento tirar endavant amb l'Alba, ella i jo sols, i no me'n surto. En tinc la custòdia, i no me'n surto —va insistir.

La mare movia el cap fent que no i sense apartar la mà de la boca. Jo, que coneixia bé el meu germà, sé que feia el possible per no mirar-la mentre ens resumia la situació. M'adonava que, en realitat, res no havia canviat. L'Ignasi continuava emmerdat en mil problemes, amb l'agreujant que ara tenia una filla al seu càrrec, una innocent que devia patir les conseqüències de la vida errant del seu pare, la mateixa que portava des que era un adolescent conflictiu. Pel que es veia, el pas dels anys no l'havien redreçat gens ni mica.

—I no tenies feina, allà? —li va demanar el pare.